

GUIDE

VODIČ

CETINJSKI BIJENALE II

SUSRET UMJETNIKA EVROPSKOG ISTOKA I ZAPADA

U SOBAMA

RUSKA MISIJA

FROM TBILISSI

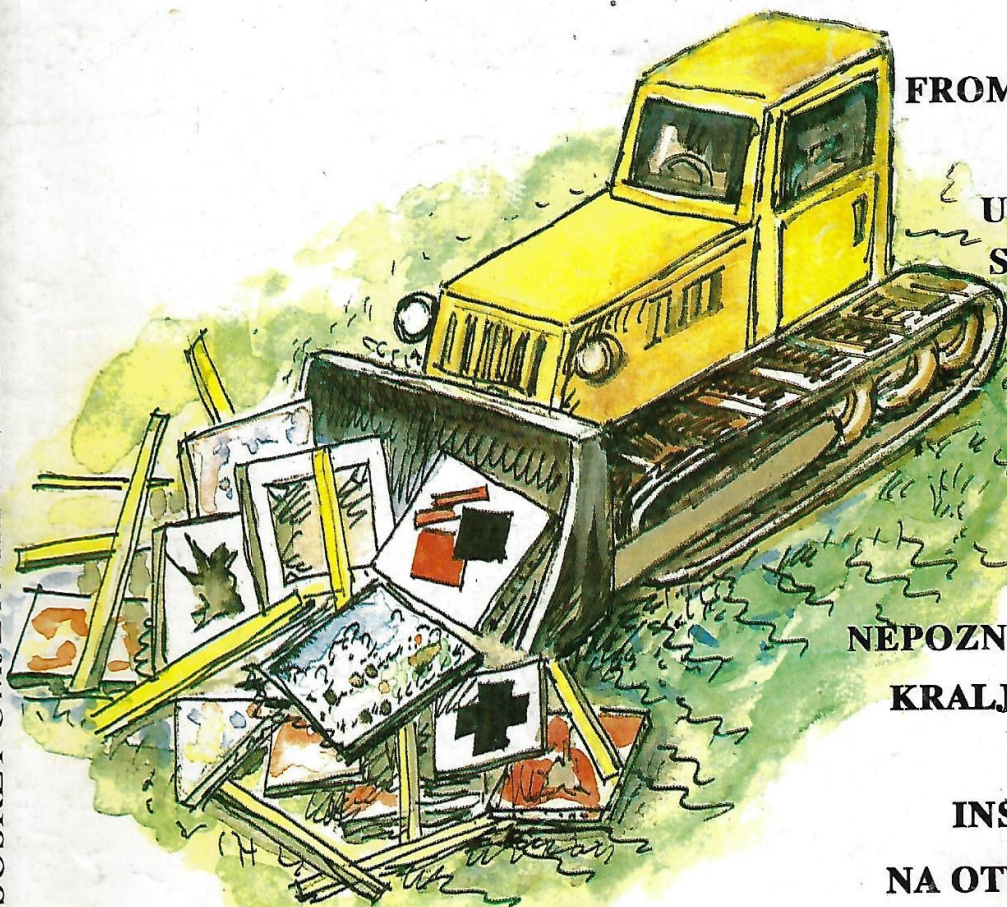
UMJETNICI
SA ZAPADA

FEST OFF

LUBARDA

NEPOZNATI ŽIVOT
KRALJA NIKOLE

INSTALACIJE
NA OTVORENOM



CRNA GORA, CETINJE,

20. AVGUSTA - 9. OKTOBRA 1994.

KOMESAR: EVGENIJA KIKODZE
KONSULTANT NA REALIZACIJU: MLADEN LOMPAR
ASISTENT: DARJA ANCEV

PLAVI DVORAC

FROM TBILISSI

26 MAJ 1992. - Tbilisi

Granicu dana prelazimo prilikom povratka u hotel, negdje u reonu Filharmonije. Idemo do Mamuki Cechladze, koji je prezreo zakone ratnog vremena, priredio gozbu sa mesom, zeleni, vinom idugim zdravicama. Sve to veoma podsjeća na večere i monologe iz prošlosti stare četiri godine: Kao da je jedina novost u toj kući još jedna beba - mali Luka. Da, osim ražnjića i djece, domaćin još zna da pravi i slike (a to je uostalom ovdje moda od prije četiri godine), ali on je jedini koji to nastavlja da radi i danas. "Meni je samom tako čudno, znaš Ženja, tamo su eksplozije i pucnjava, a ja sjedim, a ja sjedim ovdje iza štafelaja i slikam Veneciju". Ipak za to vrijeme njegovo slikarstvo izmijenilo se do neprepoznatljivosti, "transavangardizam", tamni tonovi, nekud nestaju ustupivši mjesto "sirupu" lažnih uspomena, oslabljenom i sentimentalnom "izvjesnom osmijehu".

Ima nešto beskrajno dirljivo i naivno u težnji za "ljepotom" i "harmonijom" kojom živi ova porodica, u njenoj svakodnevnoj borbi sa stvarnošću života. Ovdje se svi, osim, naravno, babe, zovu umjetnicima, a gostoprimitstvo je posebno neusiljeno, "prirodno", isto kao i prijedlog da nas

odveze do aerodroma, i to sada kada je benzin veoma, veoma skup, čak i po moskovskim mjerilima. Ali elastičnost naše savjesti prihvata sve te dugove potpuno, kao i dolazak policijskog časa.

Vraćamo se nas petoro, naprijed Nikuša (Nikola) Cechladze, Andrej Jerofejev i ja. Pozadi, čas se pojavljujući, čas nestajući iza uglova, Oleg Timčenko i Medeja, njegova žena. Nikuša, naravno, priča o ženama, naočitoj ženi iz Bakua, o crnoj Belu, sa crnom, crnom kosom, obrvama i očima, u onom tonu kojim se on sprema da joj oboji nokte i usta i da je postavi u more, u zaliv sa naftnim bušilicama, kao reklamu za svoju bitumensku parfimeriju. Ne stiže da ispriči detalje, jer smo već stigli do prospekta Čavčavadze, u čijem su se centru, nasred kolovoza, zaustavila patrolna kola sa dvojicom kržljavih milicionera. Jedan od njih savija debeli kažiprst u zapovjedno-pozivni gest. "Stanimo! - neka on sam pride", kod Andreja vaskrsava disidentski atavizam. Nikola melanholično očekuje ispomoć otpozadi, i zajedno sa Oljgom upućuje se na pregovore. Dugo se objašnjavaju, gestikulirajući i s vremena na vrijeme pokazuju glavom u našem pravcu. Mi dostojanstveno stojimo na trotoaru, čitavim svojim izgledom, pri svakom takvom klimanju, potvrđujući, da, gosti iz Moskve, dugo smo sjedjeli kod prijatelja - gaige* - vino, dobra trpeza, tamo-ovamo.

Bajčica iz prošlosti koju je za nas pripremio Mamuka, sada se servira milicioneru, koji je spreman, sa svoje strane, da prije odgrize sebi prst nego što bi posumnjao u istinitost

nacionalnog mita. A potom, u skladu sa svojom noćnom stražom, Tbilisi nam potura, u mraku, na oko trista koraka dalje goličljivi snimak (nalazi ga, ko bi drugi, Nikuša). Mi se trudimo da ga razgledamo, skupivši se kod prvog neona, gledajući preko Nikušinog ramena.

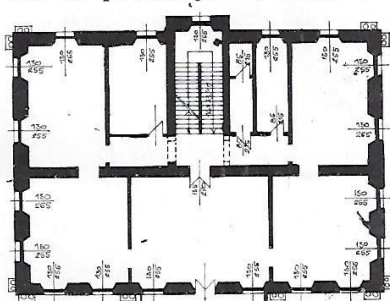
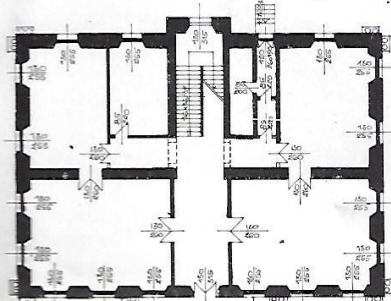
Opustivši se i zarazivši sa blaženstvom mladića na snimku, muška polovina našeg društva počinje najprije da dijeli plijen. Po pravu koje mu kao gostu i komesaru



pripada, njen vlasnik postaje Andrej Jerofejev. Zatim počinje glasno razmišljati šta sa njim da urade, možda neki rad, možda ga baš uradi Niko Cechladze? - kaže, ne ispuštajući snimak iz ruku. Nikuša sumnja govoreći da to nije njegova umjetnost, a možda će biti interesantno u Jugoslaviji - "Ma ne, šta ti je, upravo je interesantno". Mi smo skoro već došli do hotela, kada je odjednom odjeknuo rafal iz automata. Ja zaključujem da je to to na kratko, jer odjekuje kao zvrčanje zrikavca, Potpuno bezopasno, kao iz velike daljine. Nikola bez riječi nastavlja da hoda ne savijajući noge, osvrćući se na naše saputnike, gledam pustu ulicu koja nestaje, i tek nakon toga primjećujem dva uplaćena tjemena koja vire iz granitnog parapeta (ovdje su se ranije održavale svetkovine u čast sovjetske vlasti). Na kraju oni ustaju - Oleg i Medeja i prevazilazeći sebe, presijecaju prostranstvo trga koji nas dijeli, da bi se oprostili od nas, jer mi danas odlazimo.

Evgenija KIKODZE

* - razumijete? (na gruzinskom)



FROM TBILISSI

Možda nam se posrećilo ili čak nijesmo imali sreću da živimo i radimo na kraju XX vijeka, prepunom dramatičnih događaja, rušenja i nadanja u nekakav izlaz iz totalne krize u politici, umjetnosti, socijalnom stanju i unutrašnjem životu čovjeka. Na tački lomljenja starih i novih vrijednosti, nastao je vakuum koji u sebi sadrži mogućnosti da pošaljemo u vražju mater čitav ovaj svijet i tako od njega napravimo potpuno podnošljivo mjesto. Ja sebe

svrstavam u one umjetnike, koji su rođeni u prazninama XX vijeka nemajući istorije i perspektive. Koristeći obična sredstva vizuelnog materijala i tehnike dajem sebi mogućnost da preživim i

shvatim samog sebe, čovjeka - koji obraća pažnju na to što pokazujem, i na te strašno moćne sile koje su akumulirane u tim prazninama. One predstavljaju detonator koji može da

ih detonacijom usmjeri kako u lošu tako i u dobru stranu.

*KOKA RAMIŠVILI
Tbilisi, 09.07.1992. godine.*



LICA KAVKASKE NACIONALNOSTI



Imam ženu i sina. Živim u ulici Dime, br.II u Tbilisiju. Imam 33 godine. Volim da putujem. Putovanje - to je umjetnost. A umjetnost - TO JE BAJK, TO JE SAN, TO JE REALNOST.

Niko Cechladze, 24. juna 1992. god., 23,10 h

P.S. Putovanje je prijatno onda kada na nogama imaš dobre cipele koje te ne žuljaju



OLEG TIMČENKO



Rođen 1957. godine.
 Zaljubio se 1973. godine.
 Nije se oženio 1991. godine.
 Nije umro 1992. godine.
 Nije se zaljubio 1992. godine.
 Oženio se 1992. godine.
 Nije prodao luster 1992. godine.

Umjetnost je za mene ponavljanje života. Ponavljanje daje mogućnost da sebe fiksiraš u vremenu, udaljavajući se od smrti.



KETI KAPANADZE

Rođena u Tbilisiju, 1962. g. Od 1983 do 1990 studirala na umjetničkoj akademiji. Od 1989 godine izlagala u Tbilisiju i u inostranstvu.





Mamuka CECHLADZE

Rođen u gradu Tbilisiju, 1960.
godine, 27. oktobra.

Otac, ja i majka, sa sestrom moje babe, živjeli smo zajedno. Imali smo malu sobu, otprilike oko 18 kvadrata, u reonu VERA, jednom od starijih djelova grada. Negdje, 1965. godine dobili smo stan u 9-tospratnoj zgradi - dvosoban. Pri dobijanju stana veliku ulogu odigrala je moja baba - majčina majka. Iste te godine, 28. maja, rodila se moja divna sestra Maja. Bilo nas je u kući petoro. Te godine bile su za mene najsrećnije u životu.

Smatram da su u cjelini, 60-e i 70-e godine bile stvarno predivne zbog svoje ljepote i spokojsva, ne samo u Tbilisiju i Gruziji, nego i čitavom Sovjetskom Savezu. Možda griješim, ali to je bilo moje djetinjstvo a djetinjstvo ne može pogriješiti.

Imam 31 godinu, suprugu koja se zove Lija-ima staro jevrejsko ime. Ona je moja draga životna saputnica, majka moje djece i divan umjetnik, isto kao i moja sestra.

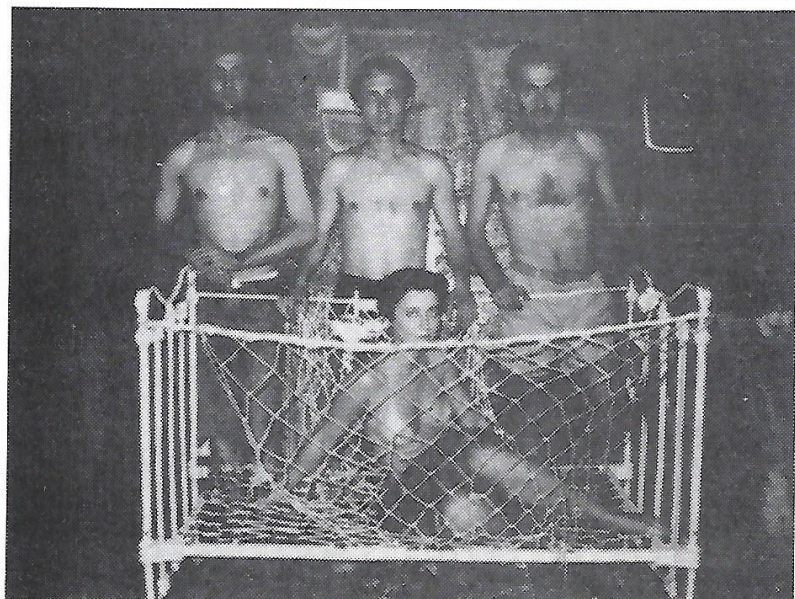
Tokom proteklih godina imao sam mnogo izložbi, kako u Gruziji, tako u Estoniji, Rusiji, Njemačkoj, Francuskoj, Mađarskoj.

Vidjećemo što će moji radovi donijeti ljudima, uzdam se u ovu izložbu u Crnoj Gori.



U PLAVOM DVORCU:

prizemlje
Mamuka CECHLADZE, *ISTOČNI SALON*
Niko CECHLADZE, *BITUMENSKA SOBA*
Keti KAPANADZE, *FRAGMENTI*
INSTALACIJA NA LICU MJESTA
prvi sprat
Koka RAMIŠVILI, *SALA SAMITA ŠESTORICE*
Niko CECHLADZE, *LICA KAVKASKE NACIONALNOSTI*
POKLON CETINJU
Oleg TIMČENKO, *ŽELJEZNI KLINOVI*
BLIZANCI
NIKADA
LUKRECIIA
VIKTORIJA
POSLEDNJI KAPETANOV SAN



PAVEL AKSENOV
NIKITA ALEKSIJEV
JURIJ ALJBERT
SRĐAN APOSTOLOVIĆ
JEAN SILVAIN BIETH
PAUL ARMAND GETTE
VESNA BOŠKOVIĆ
PAT BRUDER
NIKOLAJ CECHLADZE
MAMUKA CECHLADZE
OLGA ČERNIŠEVA
IVAN ČUJKOV
VLADIMIR DUBOSARSKI
ANDREJ FILIPOV
VESKO GAGOVIĆ
JOLAN GERC
RIMA I VALERIJ GERLOVINI
GABRIJEL GLID
SVEN GUNDLAH
DIMITRIJ GUTOV
JUSUF HADŽIFEJZOVIĆ
JELENA JELAGENA
DRAGAN JELENKOVIĆ
ZDRAVKO JOKSIMOVIĆ
LAURENT JOUBERT
ILIJA KABAKOV
ALEKSANDAR KAMJENSKI
KETI KAPANADZE
MARE KOVAČIĆ
ALEKSANDAR KOSOLAPOV
NIKOLAJ KOZLOV
DOBRIVOJE KRGOVIĆ
KARLOS KUŠNER
ROSTISLAV LEBEDEV
JURIJ LEDERMAN
KLOD LEVEK
IGOR MAKAREVIĆ
SAŠA MARKOVIĆ
BORIS MATROSOV
SERGEJ MIRONJENKO
VLADIMIR MIRONJENKO
MEDICINSKA HERMENEUTIKA
MUHOMOR
IRINA NAHOVA

ZORAN NASKOVSKI
VLADIMIR NEMUHIN
TIMUR NOVIKOV
ANTON OLJŠVANG
BORIS ORLOV
OSMAN
GEORGIJ OSTRECOV
VADIM OVČENJIKOV
ZORAN PANTELIĆ
NIKOLAJ PANJETKOV
MILIJA PAVIĆEVIĆ
TOMO PAVIĆEVIĆ
ALEKSANDAR PETRELI
PAVLE PEJOVIĆ
JACQUES I CATHERINE PINEAU
DMITRI PLAVINSKI
DMITRI PRIGOV
KOKA RAMIŠVILI
MIHAIL ROGINSKI
ALAIN SNYERS
ALEKSANDAR STANKOVSKI
VLADIMIR SOROKIN
IGOR ŠELKOVSKI
LEONID SOKOV
LIZA ŠMITZ
ILIJA ŠOŠKIĆ
NENAD ŠOŠKIĆ
TALENT
TAROOP&GLABEL
AVDEJ TER-OGANJAN
OLEG TIMČENKO
ZLATKO TRAJKOVSKI
BORIS TURJECKI
VLADIMIR VEJSBERG
BRANO VUJIČIĆ
GERMAN VINOGRADOV
SERGEJ VOLKOV
SERGEJ VORONCOV
SRĐAN VUKČEVIĆ
LORANCE WEINER
KONSTANTIN ZVEZDOČOTOV
LARISA REZUN ZVEZDOČOTOVA
ANATOLIJ ŽURAVLJOV